

Haziran, 2010 Sayı: 05

- I. **Çin'de Gelişmeler**
 - o **Ekonomi**
 - o **Enflasyon ve Para Politikası**
 - o **Yatırımlar**
- II. **Çin Dış Ülkelerle İlişkileri**
 - o **ABD ile ilişkiler**
 - o **AB ile ilişkiler**
 - o **Diğer Ülkelerle ilişkiler**
 - o **Türkiye ile ilişkiler**

MEMBER OF THE CONFEDERATION OF EUROPEAN BUSINESS (BUSINESSEUROPE)

Headquarters: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Turkey
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Turkey
Brussels: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Beijing: Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100025, P. R. China

Phone: +90 (212) 249 19 29 **Fax:** +90 (212) 249 13 50
Phone: +90 (312) 468 10 11 **Fax:** +90 (312) 428 86 76
Phone: +32 (2) 736 40 47 **Fax:** +32 (2) 736 3993
Phone: +1 (202) 776 77 70 **Fax:** +1 (202) 776 77 71
Phone: +49 (30) 288 786 300 **Fax:** +49(30) 288 786 399
Phone: +33 (1) 44 43 55 35 **Fax:** +33 (1) 44 43 55 46
Phone: +86 (10) 6462 2066 **Fax:** +86 (10) 6462 3206
www.tusiad.org

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

I. Çin'de Gelişmeler Ekonomi

Dünya Bankası: Çin ekonomisi daha da büyüyecek

Dünya Bankası'nın 18 Haziran'da yayımladığı Çin ekonomisine ilişkin 3 aylık raporda, Çin ekonomisinin büyümeye devam edeceği, fiyat istikrarının korunacağı ve tüm yılın ekonomik büyüme hızının yüzde 9,5'a ulaşacağı görüşü savunuldu.

Raporda Çinli tüketicilerin güveninin artmasıyla tüketim giderlerinde, özellikle otomobil, mobilya, beyaz eşya ve inşaat malzemelerinin satışında sürekli artış görüldüğüne işaret edildi. Çin'in ihracat hacminin geçtiğimiz yılda yeniden büyüdüğüne ve net ihracatın Çin ekonomisinin büyümesine yaptığı katkının arttığına da dikkat çeken raporda, bu nedenlerle Çin ekonomisinin güçlü büyüme eğilimini koruyacağı tahminine yer verildi. (1)

Dış Ticaret

Çin Gümrük İdaresi'nin açıkladığı verilere göre, Çin Ocak-Mayıs ayı dış ticareti 2010'un ilk 5 ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla %44 oranında artarak 1.1009 trilyon Amerikan Dolarına ulaştı. İhracat yüzde 33.2 oranında artışla 567.74 milyar, ithalatı ise yüzde 57.7 artışla 532.35 milyar Amerikan doları olmuştur. Dış ticaret dengesi fazlalığı ise, geçen yıla oranla yüzde 59.9 oranında düşüş kaydederek 35.39 milyar olmuştur.

Mayıs ayı dış ticareti 243.99 milyar Amerikan Doları olarak

gerçekleşmiştir. Bu sayı geçen yıla oranla yüzde 48.4 oranında artışı göstermektedir. İhracatı bir önceki yıla kıyasla yüzde 48.5 oranında artış kaydederek 131.76 milyar Amerikan Doları, ithalatı ise bir önceki yıla kıyasla yüzde 48.3 oranında artmış, 112.23 milyar Amerikan Doları olarak gerçekleşmiştir. (2)

Çin Hükümeti 406 kalem malın ihracatındaki vergi iadesi uygulamasını fesh etti

Çin Devlet Konseyi, Çin'in 406 kalem malın ihracatındaki vergi iadesi uygulamasını fesh ettiklerini açıkladı. Çin Maliye Bakanlığı websitesinde yönetmeliğin 15 Haziran'dan itibaren uygulamaya konulacağını açıkladı.

Söz konusunu ürünler, çelik ve demir içermeye metaller, gübre, plastik, lastik ve cam vb. gibi ürünleri içermekte. Bakanlık, söz konusu uygulama ile, enerji tasarrufu ve salım azaltımının hedeflediğini, aynı zamanda sanayinin yeniden yapılandırılması ve kirliliğin azaltılması ile çalışmaların teşvik edildiğini dile getirdi. (3)

Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) Çin'in ticaret politikasıyla ilgili olarak yaptığı 3. Gözden Geçirme Toplantısı başarı ile tamamlandı. (2 Haziran)

DTÖ'nün Çin'in ticaret politikasıyla ilgili yaptığı 3. Gözden Geçirme Toplantısı başarı ile tamamlandı. Toplantıya Türkiye DTÖ Büyükelçisi

Bozkurt Aran başkanlık yaptı. Bozkurt, toplantı sonrası Çin'in DTÖ'de oynadığı yapıcı rolü takdirle değerlendirdi. Sağlıklı bir çok taraflı ticaret sisteminin Çin'in ekonomik büyümeyi sürdürmesine yardımcı olduğuna işaret ettiklerini belirtti. Aran, Çin hükümetinin, başta 4 trilyon yuan tutarındaki ekonomiyi canlandırma paketi olmak üzere teşvik niteliğinde bir dizi mali ve parasal önlem uygulamak suretiyle ulusal ekonomisini 2009 yılında yeniden canlandırdığı gibi, küresel ekonominin toparlanmasına da önemli katkılarda bulunduğuna dikkat çekti.

Çin'in ticari korumacılıkla mücadele, politik uygulamalardaki şeffaflığı arttırma ve ticaret kurallarını düzeltme amacıyla harcadığı çabaları olumlu karşıladıklarını, ticari engellerin azaltılması ve gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi de dahil olmak üzere bir dizi öneride bulundu. (4)

Enflasyon ve Para Politikası

"Döviz kuru reformu Çin dış ticaretinin bileşimini düzelterek"

Çin'in merkez bankası olan Halk Bankası'nın, geçen hafta Çin parası Renminbi'nin kur oluşum mekanizmasındaki reformu daha da ileri taşıyarak kur esnekliğini arttırma kararı aldığını açıklamasından sonra, Renminbi-Amerikan Doları paritesinde bu hafta dalgalanmalar görüldü. Çinli uzmanlar, Renminbi kurunun daha esnek hâle getirilmesinin, Çin dış ticaretinin daha dengeli şekilde geliştirilmesine güç katacağını, fakat kurda kısa vadede büyük boyutlu dalgalanmalar görülmeyeceğini ve kur reformunun kontrollü ve aşamalı olarak ilerletilmeye devam edeceğini belirtiyor.

Çin hükümetinin son yıllarda sürekli olarak vurguladığı "ekonomik büyüme modelinin değiştirilmesi"nin önemli bir parçasını, dış ticaretin bileşiminin yeniden düzenlenmesi oluşturuyor. Bu amaç doğrultusunda alınan önlemlerin başında, katma değeri düşük olan ürünlerin ihracatını kısıtlayarak yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatını artırma ve iç tüketimi teşvik ederek ithalatı yükseltme geliyor. Alman Deutsche Bank'ın Büyük Çin Bölgesi Başekonomisti Ma Jun, kur reformunun etkili olarak ilerletilmesinin, Çin'in ihracat bileşimini düzelterek savunarak şunları söyledi:

"Döviz kurunun daha esnek hâle getirilmesi, orta ve uzun vadede Çin ekonomisindeki yapısal düzenlemelere güç katarak, düşük teknolojiye dayalı imalat sektöründe yapılan ihracata olan bağımlılığın adım adım azaltılmasını ve tüketimin arttırılmasını sağlayacaktır. Ayakkabı, konfeksiyon ve elektronik parça üretimi gibi düşük teknolojiye dayalı imalat sektörleri, kur reformundan etkilenecek, ama yüksek teknolojiye dayalı imalat sektörlerinin gelişme adımları hızlanacaktır. Üretim verimliliğindeki artış hızının başka ülkelerin çok üzerinde kalacak olması sayesinde, Çin'deki imalat sektörü, önümüzdeki epeyce uzun bir süre içerisinde, gerek yurtiçinde, gerekse yurtdışında yüksek teknoloji ürünleri piyasasında daha fazla paya sahip olacaktır."

Morgan Stanley'in Büyük Çin bölgesi Başekonomisti Wang Qing, reformun ilerletilmesi suretiyle Renminbi kurunun daha esnek hale gelmesinin, veya Renminbi'nin tedrici olarak değer kazanmasının, Çin işletmeleri ve Çinlilerin alım gücünün

arttırılması, dolayısıyla iç talebin yükseltilmesi açısından olumlu bir rol oynayacağını kaydetti. Wang Qing, görüşlerini şöyle dile getirdi:

"İşletmeler aynı miktarda Renminbi ile daha fazla ham madde alabilecek. Vatandaşlar da gerek yurtdışında öğrenim görmek veya turistik gezi yapmak için, gerekse ithal ürünleri satın almak için daha az para harcayabilecek..."

Küresel finans krizine rağmen, Çin işletmelerinin performansı bugüne kadar hep olumlu oldu. Döviz kuru reformunun daha ileri götürülmesinin, Çin işletmelerinin uluslararası rekabet gücünü arttıracığı görüşünü ifade eden Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Fu Ziyang, şöyle konuştu:

"Çin, dış ticaret alanında küresel finans krizinin etkisinden kurtulmuş bulunuyor. İşletmelerimizin uluslararası piyasadaki performansına tam bir güvenle bakıyoruz. Kur reformuyla ilgili yeni kararın, dış ticaretimizin daha sağlıklı, istikrarlı ve sürdürülebilir bir biçimde gelişmesini sağlamayı amaçladığını düşünüyorum."

Kur reformunun, Renminbi'nin değeri üzerindeki etkisini ele alan uzmanlar, Renminbi kurunun kısa vadede büyük boyutta dalgalanmasına yol açacak unsurların bulunmadığına dikkat çekti. Çin Halk Üniversitesi Maliye ve Finans Fakültesi Dekan Yardımcısı Zhao Xijun, dış ticaret fazlasının adım adım azalmasıyla Çin'in uluslararası ödemeler dengesini sağlayacağını, dış faktörlerden kaynaklanan enflasyon baskısının hafiflemesinin de Renminbi kurunun istikrarlı olması beklentilerini

pekiştirdiğini söyledi. Zhao, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Mevcut koşullarda dış ticaret dengesinin düzeldiğini görüyoruz. Dış ticaret fazlasının azalması da, piyasadaki arz-talep ilişkisini etkileyecek önemli unsurlar da azaldı. Bu durum karşısında piyasa, Renminbi kurunun dar bir aralıkta dalgalanmasını istiyor. Dolayısıyla Renminbi kurunun göreceli olarak istikrarlı bir seviyede seyredeceğini tahmin ediyorum."

Çinli ekonomistler, reformun ilerletilmesiyle Renminbi kurunun, birçok yabancı para birimine odaklanacağı için, çift yönlü olarak dalgalanacağını da savunuyor. (5)

Çin: Kur reformu Çinli işletmelerin rekabet gücünü artıracak

Çin Ticaret Bakanlığı Sözcüsü Yao Jian, uluslararası ödemelerde denge sağlanmasının Çin parası Renminbi'nin kur oluşum mekanizmasının reformuna sağlam bir zemin hazırladığını belirterek, reformun dışa yönelik Çin işletmelerinin uluslararası rekabet gücünü artıracığını söyledi.

Sözcü Yao Jian, 21 Haziran'da yaptığı açıklamada, kur reformunun hızlandırılmasının dış ticaret yapan Çin işletmelerini kısa vadede etkileyeceğini, ancak uzun vadede bakıldığında işletmelerin işletmecilik mekanizmalarını düzeltmesini sağlayacağını belirtti.

İşletmelere her türlü yardımı yapacaklarını anlatan sözcü, Çin işletmelerinin kısa vadeli sıkıntıları aşip rekabet gücünü artıracaklarına ve dış ticaret yapısındaki yeniden düzenlemelerle ulusal ekonomideki

yapısal düzenlemelerin
gerçekleştirileceğine inandıklarını
vurguladı. (6)

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE)

Mayıs ayında TÜFE fiyatları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3.1 oranında artış gösterdi. Şehirlerde bu artış yüzde 2.9 iken, kırsal kesimlerde yüzde 3.3 oranına ulaştı. TÜFE her ne kadar geçen yılın aynı dönemine nazara artsa da geçtiğimiz Nisan ayına göre yüzde 0.1 oranında düşüş yaşadı. Gıda fiyatları yüzde 6.1, tütün ve alkol fiyatları ise yüzde 1.7 oranında artış gösterdi. Emlak fiyatları yüzde 5.0 oranında artarken, giyim eşyalarında fiyatlar yüzde 1.2 oranında düşüş gösterdi.

Mayıs ayında en çok enerji tüketen 6 sektör geçen yılın aynı dönemine göre 2.1 puan düşüş gösterdi ve yüzde 15.8 oranında büyüdü. Sanayi sektöründeki büyüme hızı da geçen yılın aynı dönemine göre 0.6 puan düştü. (7)

Üretici Fiyatları Endeksi

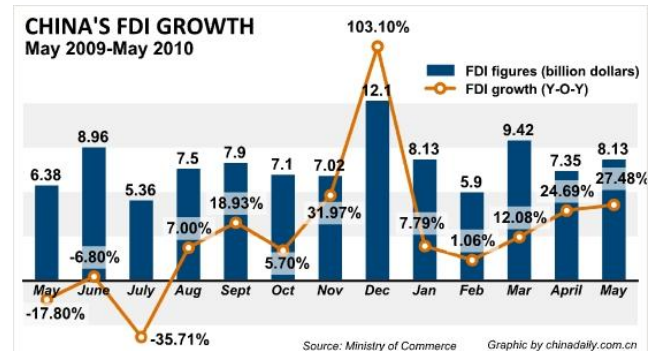
Üretim malları Mayıs ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla 7.1 oranında artış gösterdi. Hammadde, yakıt ve enerji satış fiyatları da 12.2 oranında artış gösterdi. 2010'un ilk 5 ayında üretici fiyatları geçen yılın aynı dönemine kıyasla 5.9 oranında artış gösterdi.

Büyüme hızında düşüş olmasına rağmen, sanayi sektöründeki büyüme hızının yine de normal bir düzeyde seyrettiği görülmekte. (8)

Yatırımlar

Çin'e gerçekleştirilen yabancı direk yatırımlar

Çin'e gerçekleştirilen yabancı direk yatırımları (FDI) Mayıs ayında geçtiğimiz yıla kıyasla yüzde 27.48 oranında artış göstererek 8.13 milyar Amerikan Doları olmuştur. Bu rakam 2010'un ilk 5 ayı toplam FDI rakamını 38.92 milyar Amerikan Dolarına çıkarmıştır. Bu rakam geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 14.31 oranında artışı göstermektedir. 2010'un ilk 5 ayında üretim sektöründeki yatırımlar geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 3.85 oranında düşüş göstermesine rağmen toplam yatırımların 47.32'sine denk gelmiştir. Hizmet sektörüne gerçekleştirilen yatırımlar ise geçen yılın aynı dönemine oranla 32.05 oranında artış göstermiştir. Öncül sektörlerde, tarım, balıkçılık ve ormancılık dahil olmak üzere geçen yıla kıyasla yüzde 85.49'luk artış gözlenmiştir. Çin hükümeti 2010'un ilk 5 ayında 9638 yabancı sermayeli projeye onay vermiştir. Bu rakam geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22.15 oranında artışı göstermektedir. Sadece Mayıs ayında onaylanan yabancı yatırım projeleri ise 2132 adettir. Yine geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 29.29'luk artışı göstermektedir. (9)

Çin'in Yurtdışı Yatırımları

2010'un ilk 5 ayında 1540 adet Çinli işletme 109 ülkeye yatırım gerçekleştirmiştir yatırım tutarı il beş ayda 14.3 milyar Amerikan Doları'na ulaşmıştır. (10)

Çin Ülke Yatırımları

2010'un ilk 5 ayında Çin'in sabit varlık yatırımları geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 25.9 oranında 6735.8 milyar yuan olmuştur. Devlet şirketleri tarafından gerçekleştirilen yatırımlar

Uzmanlar Çin yabancı yatırımlar ortamının gelişmeye devam edeceğini söylüyor

Çin Ticaret Bakanlığı bünyesindeki düşünce kuruluşu tarafından yapılan açıklamaya göre, Çin'de giderek artan fiyatların yabancıların Çin'e yatırım yapma güvenliğini azaltmayacağını belirtti. Düşünce kuruluşunun Uluslararası Şirketler Araştırma Merkezi Direktörü Wang Zhile, Çin'e gerçekleştirilen yabancı yatırımların 100 milyar Amerikan Doları'nı aşacağını söyledi. Wang, son yıllarda artan fiyatların yabancı şirketlerin daha ucuz diğer Asya marketlerine yönelmesine neden olduğunu, ancak, birkaç yıl önce olduğu gibi işçi maliyetlerinin artık yatırım için temel unsur olmadığını, Çin'in her geçen gün gelişen yatırım ortamı ve devasa tüketim marketiyle halen yabancı yatırımlar için önemli bir çekim merkezi olduğunu sözlerine ekledi. (12)

geçen yılın aynı dönemine göre 21.7'lik artışla 2806.4 milyar yuan olmuştur. Emlak yatırımları yüzde 38.2 artışla 1391.7 milyar yuan olmuştur. Birincil, ikincil ve üçüncül sektörlerde gerçekleştirilen yatırımlar ise sırasıyla 16.1, 22.4 ve 28.8 oranında artış göstermiştir. Elektrik gücü sanayine, ısıtma sistemlerine yapılan toplam yatırım 321.4 milyon yuan, petrol ve gaz alanında gerçekleştirilen yatırımlar 73.8 milyon yuan, demir yolu ulaşımına yapılan yatırımlar ise 161.1 milyar yuan olarak gerçekleşmiştir. (11)

II.Çin'in Dış Ülkelerle İlişkileri

ABD ile ilişkiler

Çin: RMB kur sorunu bahanesiyle ticari korumacılık uygulamak zararlı

Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Qin Gang, Renminbi kur sorununu siyasallaştırıp ticari korumacılık uygulamanın yanlış olduğunu ve her tarafa zarar getireceğini vurguladı.

ABD Kongresi'nin bazı üyeleri, Renminbi'nin değerinin ciddi boyutlarda düşük belirlendiğini iddia ederek, önümüzdeki günlerde Kongre'de "Kurunun temelden düşük belirleyen ülke"ye ticari yaptırım öngören karar tasarısının onaylanması için çaba harcayacaklarını belirttiler.

Qin Gang 14 Haziran Beijing'de yaptığı konuşmada, Çin-ABD ikili ticari ilişkilerinin özünün ortak kazanç olduğuna dikkat çekerek, ABD'yle ilişkilerinde ticari fazla elde etme peşinde olmayan Çin'in, bu ülkeden ithalatı artırarak ikili ilişkilerin daha

sağlıklı ve dengeli gelişmesini sağlamaya çalıştığını söyledi.

Çin-ABD arasındaki ticari dengesizliğe yol açan unsurun Renminbi kuru olmadığını kanıtlayan pek çok gerçek bulunduğunu vurgulayan Qin Gang, başlıca nedenlerin ekonomik küreselleşme etkisi altında uluslararası sanayi sektörlerinin dağılımı ve ABD'nin yüksek teknolojik ürünlere uyguladığı ihracat kısıtlamaları olduğuna işaret etti. (13)

Seri üretimin dünya endüstrisindeki yerini aldığı günden bu yana dünyanın en büyük üreticisi olan ABD, 110 yıllık liderliğini gelecek yıl Çin'e kaptıracak.

ABD'li ekonomistler tarafından yapılan araştırmaya göre, Çin'in bu yıl sonunda ABD'yi uzun yıllardır oturduğu en büyük üretici koltuğundan kaldırması bekleniyor. 2011 yılından itibaren dünya üretiminin beşte birini temsil edecek olan Çin, özellikle elektrikli makine, iş makinesi, giyim, ayakkabı ve mobilya üretimi konusunda dünya pazarında söz sahibi. Ayrıca, oyuncak ve plastik malzeme üretimi konusunda uzun yıllardır liderliği elinde bulunduruyor.

Analistlere göre, 2009 yılında 1.6 trilyon dolarlık üretim hacmine ulaşan Çin, üçüncü sırada bulunan Japonya'ya yaklaşık 1 trilyon dolarlık fark attı. Japonya geçtiğimiz yıl 795 milyar dolarlık üretim gerçekleştirirken listenin ilk sırasında 1.71 trilyon dolarla ABD yer aldı. Çin'in nüfusunun ABD'nin dört katı olduğunu söyleyen analistler, kişi başına düşen aylık kazancın da 10'da bir oranında olmasıyla birlikte ülkenin üretim

kabiliyetinin artırıldığına dikkat çekti. Öte yandan ABD-Çin İş Konseyi tarafından verilen rakamlara göre son 9 yılda Çin'den yapılan ithalat 3 kat arttı. (14)

AB ile ilişkiler

Çin Ticaret Bakanı: Yunanistan'ın krizi aşmasına destek vereceğiz

Çin Ticaret Bakanı Chen Deming, Yunanistan'ın mevcut krizi en kısa sürede aşmasına etkin destek sağlayacaklarını söyledi.

Chen Deming, 22 Haziran'da Beijing'de Çin'i ziyaret eden Yunanistan Ekonomi, Rekabet ve Denizcilik Bakanı Louka T. Katseli'yle görüştü. Yunanistan ekonomisinin bugün geçici olarak sıkıntıya girdiğini belirten Chen, Avro Bölgesi ile Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) yardım önlemlerini kararlılıkla desteklediklerini, IMF'nin önemli bir üyesi olarak da kendilerine düşen yükümlülükleri yerine getirdiklerini ifade etti. Önümüzdeki dönemlerde Yunanistan'dan ithalatı etkin bir biçimde artıracaklarını, turizm işbirliğini genişleteceklerini ve Çin işletmelerinin Yunanistan'da yatırım yapmalarını teşvik edeceklerini kaydeden Çin Ticaret Bakanı, iki ülke arasında denizcilik alanındaki işbirliğinin de derinleştirilmesi gerektiğini vurguladı. (15)

Çin Ticaret Bakanlığı AB'den ithal edilen X Ray Güvenlik Sistemlerine antidumping soruşturması başlattı

Çin Ticaret Bakanlığı 9 Haziran'da AB'den ithal edilen X-Ray Güvenlik Ekipmanlarının anti dumping kuralları üzerinde ön karar açıkladı. Karara göre, AB'den ithal edilen ürünlere uygulanan antidumping ile

ülke sanayine maddi zarar getirdiği bu nedenle de 10 Haziran'dan itibaren Çin gümrüğünde, AB'den ithal edilen bu ürünlere ithalatçılardan yüzde 48.2 yüzde 71.8 oranlarında deposit alınacağı bildirildi. (16)

Diğer Ülkelerle İlişkiler

G-20

Çin: G-20 Zirvesi ekonomik canlanmaya odaklanmalı

Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Qin Gang, Kanada'nın Toronto kentinde yapılacak olan G-20 Zirvesi'nin dünya ekonomisindeki canlanma eğiliminin iletişim ve işbirliğinin yoğunlaştırılması suretiyle sürdürülüp pekiştirilmesi konusuna odaklanması gerektiğini söyledi.

Sözcü Qin Gang, 22 Haziran'da Beijing'de düzenlenen basın toplantısında, Toronto Zirvesi'nin dünya ekonomisinin istikrara kavuşup yeniden canlandığı, ancak sağlam ve dengeli canlanmanın henüz sağlanmadığı bir döneme denk geldiğine dikkat çekti. Qin, böyle bir ortamda G-20 için önceliğin, dünya ekonomisindeki canlanma eğilimini koruyup sağlamlaştırarak ekonominin güçlü, sürdürülebilir ve dengeli bir biçimde gelişmesine zemin hazırlamak olduğunu vurguladı.

G-20 liderleri arasında bugüne kadar yapılan üç zirvede hiçbir ülkenin döviz kuru konusunun gündeme gelmediğine işaret eden sözcü, Çin'in para birimi Renminbi'nin kur oluşum mekanizmasının reformunu kendi iradesine göre kontrollü ve aşamalı olarak ilerleterek esnekliğini artırmakta kararlı olduğunu altını çizdi. (17)

Xi Jinping: "Çin-Avustralya ilişkileri tarihte eşine rastlanmayan bir boyutta"

Avustralya'yı ziyaret eden Çin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Xi Jinping, 21 Haziran'da Canberra'da Avustralya Başbakanı Kevin Rudd'la görüştü.

Xi Jinping, Çin ile Avustralya arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasından bu yana geçen 38 yıl boyunca, ikili ilişkilerin iyi bir şekilde geliştiğini belirtti.

Xi Jinping, ekonominin küreselleştiği günümüzde iki ülke ekonomilerinin birbirini tamamlayıcı nitelikte olmasının ve tarihte eşine rastlanmayan boyuttaki ekonomik ve ticari işbirliğinin Çin ile Avustralya arasındaki ilişkileri geliştiren itici güç haline geldiğini kaydetti.

Çin Cumhurbaşkanı Yardımcısı iki tarafın, iki ülke arasındaki kapsamlı işbirliğini daha üst düzeye götürmek için bu fırsattan yararlanması gerektiğini vurgulayarak, ilişkilerin ilerletilmesi için 5 öneride bulundu: Karşılıklı siyasi güvenin artırılması; somut işbirliğinin genişletilmesi; kültürel değişimin güçlendirilmesi; hassas sorunların uygun bir şekilde çözülmesi ve çok taraflı konulardaki temas ve eşgüdümün pekiştirilmesi.

Avustralya Başbakanı Kevin Rudd, Avustralya'nın, iki ülke arasında ekonomi, ticaret, enerji, turizm ve kültür gibi alanlardaki işbirliğiyle, iklim değişikliği gibi önemli uluslararası ve bölgesel sorunlarla ilgili eşgüdümü güçlendirerek, ikili ilişkilerin daha üst düzeye çıkarılmasını hızlandırmaya hazır olduğunu ifade etti. Rudd ayrıca,

Avustralya'nın "Tek Çin" politikasını kararlılıkla izleyeceğini yineledi. (18)

Çin-ASEAN

Wuhan'lı şirketlerin ASEAN'daki iş faaliyetleri toplantısına katılan Çin ASEAN İş Konseyi Genel Sekreteri Xu Ningning, Çin ve ASEAN dış ticaret hacminin 2010 yılının ilk 5 ayında yaklaşık yüzde 58 oranında artışla 111.8 milyar Amerikan Doları'na ulaştığını söyledi. ASEAN Japonya'yı geçerek Çin'in en büyük üçüncü ticaret partneri oldu. 1 Ocak 2010 tarihinde Çin-ASEAN Serbest Ticaret Bölgesi kurulmuştu. Bölgede uygulanan sıfır tarife iki tarafın ticari ilişkilerini büyük oranda ve pekçok alanda artmasına katkı sağladı. (19)

Çin-Türkmenistan Yatırım ve Ticaret Forumu düzenlendi

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Bürosu Daimi Üyesi ve Merkezi Disiplin Denetleme Komitesi Genel Sekreteri He Guoqiang, 19 Haziran'da Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat'ta Çin Ticaret Bakanlığı ile Türkmenistan Dışişleri Bakanlığı başta olmak üzere çeşitli kuruluşlar tarafından ortaklaşa düzenlenen 'Çin-Türkmenistan Yatırım ve Ticaret Forumu'nun' açılış törenine katıldı. He Guoqiang, açılış töreninde "İkili Ekonomik ve Ticari İşbirliğini Derinleştirmek, Çin ve Türkmenistan'ın Ortak Gelişmesini İlerletme" başlıklı bir konuşma yaptı.

He Guoqiang, Çin hükümetinin uluslararası finans kriziyle mücadele konusunda aldığı önlemler ve Çin'in ekonomik durumu hakkında bilgi verdi. He Guoqiang, ikili ekonomik ve ticari işbirliğinin derinleştirilmesinin Çin ve Türkmenistan'ın ortak arzusu ve iki

halkın temel çıkarlarına uygun olduğunu belirtti.

Türkmenistan Başbakan Yardımcısı Hoca Muhammed Muhammedov verdiği demeçte, Türkmenistan'ın ekonomik ve toplumsal kalkınma stratejisi ile sanayi politikasını tanıttı. Muhammedov, KOBİ'lerin de aralarında bulunduğu Çin işletmelerinin Türkmenistan'a yatırım yaparak Türkmenistan'ın ekonomik inşasına katkı yapmasını beklediklerini dile getirdi. Forumu iki yüzden fazla kişi katıldı. (20)

Türkiye ile İlişkiler

Çin ile Türkiye arasındaki ekonomik ve ticari işbirliği güçlendiriliyor

Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Zhong Shan, 21 Haziran'da Ankara'da başta Türkiye Dış Ticaret Müsteşarı olmak üzere bazı Türk yetkililerle görüşerek, karşılıklı ekonomik ve ticari işbirliğinin genişletilmesi, ticari dengenin sağlanması, ticari anlaşmazlıkların uygun şekilde çözülmesi gibi konuları ele aldı.

Zhong Shan, gerçeklerin, Çin ile Türkiye arasındaki sağlıklı ve istikrarlı ekonomik ve ticari ilişkilerin iki ülkenin temel çıkarlarına uygun olduğunu ortaya konduğunu belirtti. Zhong, iki tarafın ortak çıkar noktalarını bulup çoğaltmak için çaba harcamaya devam edeceklerini, ikili ekonomi ve ticaret ilişkilerinin devamlı olarak gelişmesini hızlandıracaklarını umduğunu kaydetti.

Çin Ticaret Bakan Yardımcısı, Çin ile Türkiye arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri daha da geliştirmek için dört öneri ortaya koydu. Bu öneriler, Çin ile Türkiye arasındaki ticaretin yoğunlaştırılarak, ticari dengenin

sağlanması; iki ülke arasında karşılıklı yatırımların artırılması; ekonomik ve teknolojik işbirliğini güçlendirerek, müteahhitlik hizmetlerinin ve finansmanın yoğunlaştırılması ve Çin ile Türkiye arasındaki işbirliğini pekiştirerek, ticari anlaşmazlıkların uygun şekilde çözülmesi şeklinde sıralanıyor. (21)

Shanghai EXPO Türk Günü

Shanghai'da devam eden EXPO 2010 Dünya Fuarında 20 Haziran günü Türkiye Pavyonunun Milli Günü kutlandı. Milli Gün etkinliklerinin resmi açılışı Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay ve Çin Kültür Bakanı Yardımcısı Li Hong Feng'in katılımıyla yapıldı. Etkinlikler EXPO Merkezinde İstiklal Marşı'nın eşliğinde Türk bayrağının göndere çekilmesiyle başladı. Daha sonra Bakan Günay ve Bakan Yardımcısı Li kısa bir görüşme yaptı.

Görüşmede eski TBMM Başkanı Köksal Toptan, AK Parti Bursa Milletvekili ve Başbakan Başdanışmanı Necati Çetinkaya, TBMM Turizm ve Ulaştırma Komisyonu Başkanı ve AK Parti İstanbul Milletvekili Nusret Bayraktar, Türkiye'nin Beijing Büyükelçisi Murat Esenli, Shanghai Başkonsolosu Murat Ülkü ve zmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu da hazır bulundu. akan Yardımcısı Li, görüşmenin sonunda Günay'a kendi eseri olan üzerinde Çince "Aydınlık gelecek" yazılı kaligrafiyi hediye etti. Daha sonra açılış törenine geçildi. Törende Günay ve Li birer konuşma yaptı.

Bakan Günay, konuşmasına Olimpiyatlardan sonra gerçekleştirdiği ikinci büyük organizasyon olan 2010

EXPO'yu düzenlemek için harcadıkları çabalardan dolayı Çin Halk Cumhuriyeti merkezi hükümetini ve Shanghai şehri hükümetini kutlayarak başladı ve bu iki organizasyonun büyük bir nüfus ve köklü bir uygarlık olarak Çin'in dünyaya açılmasının tescili olduğu değerlendirmesini yaptı.

Son ziyaretinin iki ülke arasında kültür ve turizm alanlarındaki ilişkileri geliştirmek için büyük bir potansiyel olduğunu gösterdiğini ifade eden Günay, "Gezdikçe, gördükçe, benzerliklerimizin ve zenginliklerimizin bildiklerimizin çok ötesinde olduğunu gördüm" diye konuştu. Çin'e Çince öğrenmeye gelen öğrencilerin sayısının 500 civarında olduğunu söyleyen Günay, bu durumun iki ülke halkı arasındaki köprülerin yeniden kurulmaya başladığını göstermesi açısından sevindirici olduğunu belirtti. Günay, Avrupa'nın 6. ve dünyanın 16. büyük ekonomisi olan G-20 üyesi Türkiye'nin 27 milyon ziyaretçi ile dünyada 7., Çin'in de 4. sırada olduğunu kaydetti.

Bakan Yardımcısı Li ise Çin ile Türkiye arasındaki dostluğun uzun geçmişe sahip olduğuna işaret ederek, iki taraf arasında siyasi güvenin arttığını ve ekonomi, ticaret ve yatırım alanlarında karşılıklı yarara dayalı işbirliğinin derinleştiğini söyledi. Li, ana teması "Anadolu: Kültürün Beşiği" olarak belirlenen Türkiye Pavyonunun etkileyici dış görünüşüyle "masal kutusunu" andırdığını ifade etti. Li, konuşmasını iki ülke arasındaki dostluğun "asla gerilememesini" dileyerek bitirdi.

Bu arada ertesi gün yani 21 Haziran'da EXPO'daki En İyi Şehir Uygulamaları bölümünde İzmir Günü kutlandı. İzmir Büyükşehir Belediye

Başkanı Aziz Kocaoğlu, kutlama etkinliğinde yaptığı konuşmada, 2015 EXPO'ya aday olan İzmir'in "küresel ölçekte bir metropol olmak için gerekli potansiyele fazlasıyla sahip olduğunu" belirterek, Çinli yatırımcıların İzmir'i "dünyada yatırım yapılabilecek en iyi kentlerden biri" olarak seçtiğine işaret etti. Etkinlik kapsamında Ege Üniversitesi Halk Oyunları Topluluğu da bir gösteri sundu. (22)

Zülfü Livaneli Beijing'de kitabını imzaladı

Türkiye'nin tanınmış gazeteci-yazarlarından ve müzisyenlerinden Zülfü Livaneli, Çinceye çevrilen "Mutluluk" adlı kitabının tanıtımı için Beijing'de düzenlenen etkinliğe katıldı ve kitaplarını imzaladı.

Anadolu Ajansı'nın verdiği habere göre, Türkiye Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın da katıldığı, Pekin'deki 798 Sanat Merkezi'nde 16 Haziran'da düzenlenen etkinlikte, yazarın sinemaya uyarlanan ve Abdullah Oğuz'un yönettiği "Mutluluk" filmi de Çince alt yazılı olarak gösterildi.

Çin'in kitaplarının yayımlandığı 29'uncu ülke olduğunu söyleyen ve "Çin gibi büyük bir ülkede 'Mutluluk'a gösterilen ilgi çok memnuniyet verici. Bu kadar büyük bir ilgi beklemiyordum doğrusu" diyen Livaneli, bir turizm şirketinin "Mutluluk'un geçtiği yerlere gezi düzenleyeceğini ve Van Gölü'nden Ege Denizi'ne kadar Çinlileri götüreceğini anlattı. (23)

THY, Çin'e haftada 21 uçuş yapacak

Çin'in Ankara Büyükelçisi Gong Şiaocıng, "Türkiye ile Çin arasında turizmin gelişmesi için Türk Hava

Yolları ile uçuşlar haftada 14'ten 21'e çıkacak" dedi.

Gong, Karabük'ün tarihi konaklarıyla ünlü Safranbolu ilçesindeki gezisi sırasında gazetecilere yaptığı açıklamada, iki ülke arasında turizmin hareketliliğinin yeni başladığını, ortak çalışmalar yürütüldüğünü söyledi.

Çin'den Türkiye'ye gelen turist sayısının artırılmasına yönelik işbirliğinde bulunduklarını anlatan Gong, şöyle konuştu:

"Bu bir süreç. Her iki ülke tarafında da önemli bir çaba var. Nisan ayında iki ülkenin hükümetleri bu konuda anlaşma imzaladı. Türkiye ile Çin arasında turizmin gelişmesi için Türk Hava Yolları ile uçuşlar haftada 14'ten 21'e çıkacak. Bu sayede daha çok turist hareketliliği yaşanacak. Türk turistik tesisleri Çince konuşabilen rehber ve Çin lokantalarına yer vermelidir. Çin'den Avrupa ve Asya'ya uçuşlar uygun, ancak Türkiye'ye biraz pahalı. Bu durumu da iki ülke yetkilileri düzeltmelidir." (24)

Çin Otomobil şirketleri Türkiye'ye büyük ilgi gösteriyor

Çin otomobil üreticisi Chery Türkiye'de üretim üssü kurmayı planlıyor. Aynı zamanda diğer Çinli otomobil üreticileri de Türkiye'ye yatırım konusunda ilgili. Yatırım Ajansı'ndan alınan bilgilere göre Lifan Oto, Türkiye'de yatırım için bir fizibilite çalışması gerçekleştiriyor. Yine, Ajanstan alınan bilgiye göre JAC, China Truck, FAW ve Foton gibi Çinli ticari araç üreticileri de Yatırım Ajansı ile yatırım konusunda konuştukları dile getirildi. (25)

Kardemir'in enerji santralini Çinli SFECO tedarik edecek

Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Kardemir), 50 MW gaz yakıtlı enerji santralini inşası için China Shanghai Group Corporation for Foreign Economic and Technological Cooperation (SFECO) ile 29,75 milyon ABD doları bedelli bir kontrat imzaladı. Kardemir'in Kamuoyu Aydınlatma Platformu'nda yayımladığı yazıda, şirketin yatırım programında yer alan 50 MW gaz yakıtlı enerji santralini yapımçı firmasını belirlemek üzere yürütülen çalışmaların tamamlandığı belirtilerek, SFECO ile ekipman ve mühendislik temini konusunda 29,75 milyon ABD doları bedelli bir kontrat imzalandığı kaydedildi. Söz konusu yatırımın 26 ayda tamamlanmasının planlandığı ifade edilerek, kurulacak yeni santralle birlikte üretim sürecinde açığa çıkan atık gazların enerjiye çevrileceği, böylece Kardemir'in tükettiği elektrik enerjisinin tamamını kendisi üretebileceği duyuruldu. (26)

TL ve Dolar karşısındaki Çin Yuan RMB kuru (29 Haziran 2010) (27)

TL	4.30431
USD	6.79915

Kaynaklar

- 1) <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/counselorsreport/asiareport/201006/20100606976956.html>
<http://turkish.cri.cn/781/2010/06/18/1s126572.htm>
- 2) <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/subject/cv/updates/201006/20100606962217.html>
- 3) <http://www.mofcom.gov.cn/aarticle/n/201006/20100606984628.html>
- 4) <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/significantnews/201006/20100606954129.html>
<http://turkish.cri.cn/781/2010/06/03/1s126247.htm>
- 5) <http://turkish.cri.cn/781/2010/06/25/1s126723.htm>
- 6) <http://cri.cn/781/2010/06/21/1s126630.htm>
- 7) http://www.stats.gov.cn/tjfx/jdfx/t20100611_402649280.htm
- 8) http://www.stats.gov.cn/tjfx/jdfx/t20100611_402649280.htm
- 9) http://www.chinadaily.com.cn/business/2010-06/12/content_9970936.htm
- 10) <http://www.mofcom.gov.cn/aarticle/tongjiziliao/dgzz/201006/20100606967465.html>
- 11) http://www.stats.gov.cn/tjfx/jdfx/t20100611_402649280.htm
- 12) http://www.chinadaily.com.cn/bizchina/2010-06/12/content_9969290.htm
- 13) <http://turkish.cri.cn/781/2010/06/14/1s126487.htm>
- 14) <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/15107808.asp>
- 15) <http://turkish.cri.cn/781/2010/06/22/1s126658.htm>
- 16) <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/significantnews/201006/20100606961926.html>
- 17) <http://turkish.cri.cn/781/2010/06/22/1s126653.htm>
- 18) <http://cri.cn/781/2010/06/21/1s126619.htm>
- 19) <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/subject/cv/lanmub/201006/20100606976978.html>
<http://sousuo.mofcom.gov.cn/query/queryDetail.jsp?articleid=20100606987656&query=%E4%B8%9C%E7%9B%9F>
- 20) <http://turkish.cri.cn/781/2010/06/20/1s126606.htm>
- 21) <http://turkish.cri.cn/781/2010/06/22/1s126634.htm>
- 22) <http://turkish.cri.cn/882/2010/06/25/1s126715.htm>
- 23) <http://turkish.cri.cn/781/2010/06/16/1s126540.htm>
- 24) http://www.dunyagazetesi.com.tr/thy-cine-haftada-21-ucus-yapacak_92576_haber.html?
- 25) <http://www.hurriyetdailynews.com/n.php?n=turkey-back-on-radar-for-foreign-investors-2010-06-20>
- 26) <http://www.invest.gov.tr/tr-TR/infocenter/news/Pages/kardemir.sfecco.power.plant.investment.aspx>
- 27) <http://www.xe.com/ucc/>

